

SOTE-UUDISTUKSEN TULEE VARMISTAA SOSIAALIHUOLLON ROOLI TERVEYDENHUOLLON RINNALLA

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistamista ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi ei Allergia-, iho- ja astmaliiton mielestä huomioi siittävästi tasavertaisuutta. Liitto korostaa myös kolmannen sektorin huomioimista paremmin.

Terveys- ja hyvinvointitavoitteiden edistämiseksi ja palveluiden parantamiseksi tarvitaan enemmän sisällöllisiä muutoksia ja uudistuksia. Sote-uudistus ei voi saavuttaa tavoitteitaan, jos sosiaali- ja terveydenhuoltoa ei käsitellä tasavertaisena hyvinvoinnin mahdollistajana.

On tärkeää, että maakuntien palveluiden tarjonta on myös valtakunnallisesti yhdenmukaista.

JÄRJESTÖJEN ROOLI VIRALLISEKSI

Järjestöjen rooli palveluiden tuottajana ja tuen tarjoajana tulee virallistaa. Järjestöjen tuottamat palvelut ja toiminnot tukevat jo nyt julkisen kentän palveluita monin tavoin.

Esityksessä annetaan maakuntien tehtäväksi järjestöjen tukeminen mahdollisuuksien mukaan, ja peruskunnan tulee tehdä yhteistyötä järjestöjen kanssa. Näistä kirjauksista huolimatta järjestöjen rahoituksen tulevaisuus jää epäselväksi.

OSALLISUUS JA OSALLISTAMINEN OTETTAVA PAREMMIN HUOMIOON

Velvoitus asettaa nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, vanhusneuvosto on merkittävä. Niiden toimintaedellytykset ja vaikuttamismahdollisuudet on myös turvattava. On tärkeää, että koko alueen asioita käsitellään ja asukkaita osallistetaan tasapuolisesti. Osallisuutta on vahvistettava siten, että maakunnilla on velvoite osallistaa, ei vain niin, että odotetaan asukkaiden osallistuvan.

Osallisuusrakenteiden muodostamisessa voidaan hyödyntää järjestöihin kertynyttä kokemusta osallisuuden eri muodoista.

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT TASAVERTAISIKI MYÖS KUNTA- JA MAAKUNTASOILLA

Sote-maakuntien väliset erot on tunnustettava paremmin. Lakiehdotukset palveluiden rakenteista ja saatavuudesta eivät ole riittäviä tilanteissa, joissa käytännössä esimerkiksi jossakin maakunnassa erikoislääkäripalveluita ei vain ole käytännössä saatavilla. Maakuntien tulee ratkaista esimerkiksi lääkärien saatavuus yhdessä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä tulee kuulla ja tehdä yhteistyötä paikallisten ja tarvittaessa valtakunnallisten kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Järjestöjen tarjoamat vertaistuen mahdollisuudet ja matalan kynnyksen palvelut saattavat olla merkittävä lisä myös kunnallisten ja maakunnallisten palveluiden rinnalla.

Risto Heikkinen, erityisasiantuntija, Allergia-, Iho- ja Astmaliitto ry